

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDEKRE: EGY HÓRA
1 KORONA 80 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 3 KORONA,
FÉLÉVRE 19 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 26 KORONA

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Kisebb harcok a Kárpátokban és Wolhyniában

Odobescinél visszavertük az oroszok támadásait — A Putna mentén is meghiúsultak az oroszok előretörései — Sikertült vállalkozásunk a wolhyniai fronton — Tüzérségünk az oroszoknak nagy és véres veszteségeket okozott

Wilson béke-üzenete az amerikai kongresszushoz

Wilson mielőbbi, győzelem nélkül való békét akar

Bécs, január 22. Az itteni amerikai nagykövetség közli:

Wilson üzenetet küldött az Egyesült Államok kongresszusához. Üzenetében ismerteti a hadviselőkhöz intézett békeajegyzékére érkezett válaszok tartalmát. Míg a központi hatalmak válasza röviden annyit tartalmaz, hogy készek az entente-hatalmakkal békekonferenciára összeülni a békefeltételek megtárgyalására, addig az entente-hatalmak sokkal részletesebben válaszoltak. Kijelentették, hogy megállapodások, biztosítékok és jóvátétel nélkül elégtelen megoldás lehetetlen.

Az Egyesült Államoknak a béke megteremtésében nagy szerepet kell játszania. — Amerika önmagának és a világnak tartozik azaz, hogy megállapítsa ama feltételeket, amelyek mellett állandóan segítséget nyújthat. — Nemzetünk súlyát és erejét kell csatolnunk más nemzetek erejéhez, hogy a világbékét biztosíthassuk. Célunk, hogy a világháború mielőbb befejeződjék. Olyan békét kell teremteni, amely nem csupán az érdekelt államok külön érdekeit szolgálja. Győzelem nélküli békének kell következnie, mert a győzelem olyan békére vezetne, amelyet rákényszerítenek a legyőzöttekre. Ilyen béke pedig újabb háborus magvakat rejtene magában.

Javasolom, hogy valamennyi nép egyöntetűen tegye magáévá Monroe tanát, hogy egyik állam se törekedjék a másik népre vagy nemzetre kiterjeszteni kormányzatát. Szükséges, hogy a népeknek — kicsinyeknek vagy nagyoknak — szabadsága teljes mértékben biztosítottassék.

Javasolom, hogy a népek a jövőben szövetségekbe tömörüljenek, amelyek megakadályozhatják újabb háború kitörését.

Javasolom, hogy a tengerek szabadsága biztosítottassék.

Javasolom a fegyverkezések korlátozását, amely a hadseregekben, a flottákban kizárólag a rend fenntartására szolgáló eszközöket, nem pedig a támadás vagy az önző erőszakosság eszközeit látja.

Más eszmékért, más elvekért nem foglalhatunk állást, mint ezekért, amelyek tulajdonai minden modern népnek. Alapelvei, eszméi ezek az emberiségnek, amelyeknek érvényre kell jutniuk.

A pápa és a spanyol király békeakciója

Gent, január 22. A Le Temps tudósítója jelenti, hogy a pápa és a spanyol király közt tárgyalások folynak közös békeakció iránt. A pápa a tavasszal békeajegyzéket fog a hadviselő felekhez intézni.

***

Az orosz-román háború

Höfer jelentése

Budapest, január 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a keleti hadszínterről:

Az Odobesci-hegységben visszavertünk ellenséges felderítő csapatokat.

Wolhyniában Mielnicától keletre a brünni 8-ik számú gyalogezred osztagai meglepő támadással benyomultak az oroszok árkaiba és 1 tisztet, 109 főnyi legénységet, 1 gépjegyzetet és 1 aknavetőt szállítottak be. Jól irányított ágyútűzünk az ellenségnek nagy véres veszteségeket okozott.

HÖFER altábornagy.
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, január 22. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszínterről:

Lipótbajor herceg vezértábornagy arcvonala: Friedrichstadtól nyugatra visszavertünk éjjel támadó orosz portyázó különítményeket.

József főherceg vezérezredes arcvonala: A keleti Kárpátokban több helyen előtéri harcokra került a sor, melyek ráknézve kedvezően folytak le. — Az ojtói völgytől északra a kölcsönös tüzéségtől tevékenység időnkint élénk volt.

Mackensen vezértábornagy hadserege: Panciutól nyugatra egy ellenséges század megtámadta a Putna melletti biztosító csapatainkat, de visszavertük.

LUDENDORFF,
első főszállásmeister.

A bolgár jelentés

Szófia, január 22. A bolgár vezérkar jelenti január 22-én:

Romániai arcvonal: Ellenséges halok ágyúzták Tulceát.

Galatz veszedelme

Stockholm, január 22. A Rjecs írja, hogy Galacból minden 16 éves felfüli férfit eltávolítottak. Ellenséges repülő, Zeppelinek szüntelen bombákat dobnak a városra. — A Szereth egész hosszában lázas sietséggel építik a sáncokat.

Jassy kiűritése

Stockholm, január 22. A kormány, a polgári hatóságok és a katonai parancsnokság lázas sietséggel folytatják Jassy kiűritését. A román kormány külön bizottságot küldött Dél-Oroszország egyes városaiba, hogy alkalmas épületeket szemeljenek ki a román misszió-

URANIA

Ma utoljára!

Gordon grófnő

titka

(Der Fall Green)

delektiv-történet
4 felvonásban.

Ő legyen az új

vígjáték.

Duci bácsi

böhözat.

Előadások 5 órakor mér-
sékelt, 7 és 9 órakor
rendes helyárrakkal.

APOLLO

Ma, kedden

Előadások 5 órakor
méréséket, 7 és 9 órakor
rendes helyárrakkal.

Amerikai szenzáció!

ELLA HALL

legújabb moziprime-
donna fellépéssel

Variéto

Csillag

Honnan jöttünk?..
Hová jutunk?

amerikai társadalmi
dráma 4 felvonásban.

Kitűnő

kisérő

műsor!

riumok és hivatalok elhelyezésére. A kormány legközelebbi székhelye Kisenew vagy Odessza lesz. Take Jonescu, aki több képviselővel már Odesszában van, kijelentette, hogy nem esik kétségbe a vereségek miatt, mert a szövetségesek mindent jóvá fognak tenni.

A Szereth-hídfő jelentősége

Genf, január 22. A *Petit Parisien* írja: Az a körülmény, hogy az oroszok Nanestivel a Szereth-hídfőt elvesztették, igen komoly esemény. Ha a központi hatalmak itt állépnék a Szereth folyót: elveszne az egész mocsárvidék a Dundiág és elveszne Galatz is.

A kik Oroszországot tönkreteszik

Stockholm, január 22. A *Times* pétervári tudósítója a Londonban elhunyt Benckenaorff londoni orosz nagykövet egy kijelentését közli, amelyet a nagykövet halála előtt tett. Benckendorff állítólag ezeket mondta:

— Rendkívül szenvedek, hogy Oroszországot ezek az emberek viszik a pusztulásba és a tönk szélére, akiknek kötelessége volna a pusztulástól megóvni. Ezek az emberek nem halanak és nem látnak. Életüket bekötött szemekkel élik le s nem látják, hogy a pusztulásba kergetik Oroszországot.

A franciák aggódnak

Genf, január 22. A *Matin* az oroszországi helyzet kapcsán a következőket írja: A cár — ügylátszik — Protopopov belügyminiszter mellett és a дума ellen foglalt állást. Késégtelen, hogy a helyzet nagyon komoly.

Az *Evenement* írja: A pétervári események nagy figyelmet érdemelnek, mert a kormányban való folytonos változások nem biztossá teszik a módszeres eljárásnak.

A *Lauterne* azt írja, hogy oly hirtelen és rohamosan történtek a változások, hogy alig lehetett azokat előre látni. A belső válság napról-napra súlyosabb lesz.

A *Humanité* így nyilatkozik: Franciaországban és Angliában be fogják látni, hogy az oroszországi válság tulmegy az orosz belpolitika területén.

A balkáni harctér

Höfer jelentése

Budapest, január 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a délkeleti hadszíntérről:

Az Ochrida-tótól délre csapataink tegnapelőtt meghiusítottak egy ellenséges előretörést.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, január 22. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése:

Macedon arcvonai: Szórványos felderítő összecsapásokon kívül nincs különös jelenteni való.

LUDEENDORFF,
első főszállásfőnök.

A bolgár jelentés

Szófia, január 22. A bolgár vezérkar jelenti január 22-én:

Macedon arcvonai: A Prespa-tó és a Cserna között gyenge tüzési tüzelés. A Csernától keletre ellenséges közeledést árkaik felé ellentámadásunkkal megakadályoztunk.

A Vardar-völgyben és a Strumánál gyöngye tüzési harc.

Görögország és az entente

Lugano, január 22. A *Secolo* jelenti Athénből: Elliot angol követ közölte a görög kormánnyal, hogy Anglia elismeri a görög kormány kifogásait Cerigo szigetének a venizelisták által történi elfoglalásával szemben. — Egyben felszólítja a görög kormányt, hogy állítsa vissza tekintélyét a szigeten.

A belga-francia harctér

Berlin, január 22. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

Lensnél kézilgránátharcban visszavertünk egy gyengébb angol támadást.

Beconauxnál Pont a Moussontól keletre, felderítő osztagaink az ellenség árkaiba intézett rövid előretöréseikből több francia foglyot és 1 gépfegyvert hoztak vissza.

LUDEENDORFF,
első főszállásfőnök.

A londoni lőszergyári robbanás

Lugano, január 22. A *Secolo* írja: A londoni lőszergyári robbanás egyike a legborzalmasabbaknak, amelyek eddig történtek. Eddig 60 halottat és 380 sebesültet huztak ki a romok alól.

Bisülyesztett norvég gőzös

Amsterdam, január 22. A Lloyd-ügynökség jelenti: A 4428 tonnás „*Esperanto*” norvég gőzöst elsülyesztették.

Az olasz háború

Höfer jelentése

Budapest, január 22. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

Nincs különös esemény.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német esti jelentés

Berlin, január 22. A Wolff-ügynökség jelenti január 22-én este:

Egyik fronton sem volt fontosabb esemény.

Előkészületek az egyetem fölavatására

A király bevonulásának útját rendbehozzák és földiszítik

Megemlékeztünk már arról, hogy az egyetem fölavatására nagy buzgalommal készül Debrecen város vezetősége. Annál nagyobb és fényesebb ünnepségre készülnek, mert a fölavatásra tudvalevően Debrecenbe várják a felséges királyi párt is.

A szükséges munkálatok előkészítése és megbeszélése érdekében Debrecenbe jött és napok óta itt tartózkodik Korb Flóris műépítész, az egyetem tervezője és művezetője. A végzendő munkálatok különösen arra irányulnak, hogy azt az utvonalat, amelyen a királyi pár bevonul és azt a környéket, ahol a fölavatás előreláthatóan le fog folyni, rendbehozzák és kellően földiszítják. A tanács meg is bizta már Aczél Géza főmérnököt és Keleti Izsó műszaki tanácsost, hogy Korb Flóris műépítész bevonásával a szükséges munkálatokat végeztessék és vezessék.

Elsősorban rendbehozzák a Péterfia-utca és a Simonyi-ut kocsutját és gyalogjáróját, valamint általában a vasúti állomástól az egyetem aulájáig terjedő utvonalat. Ezt az utvonalat különösen jól fogják diszítani. A diszítések közt fognak szerepelni mindazon törvényhatóságok címerei és zászlói, amelyek támogató-sukkal közreműködtek a debreceni egyetem létesítésében. Mivel azonban tudvalevően az egyetem létesítésének kérdése régen huzódó ügy, az érdekelt törvényhatóságok neveit most levéltári kutatással kell és fogják megállapítani; erre Csűrös Ferenc dr. tanácsnok kapott megbízást.

Miután a felavatási és fogadtatási ünnepségek nagyobb összegű kiadást fognak okozni, a városi tanács a költségekre vonatkozóan előterjesztést tesz a közgyűlésnek. Ezt az előterjesztést a holnap, kedden tartandó jog- és pénzügyi bizottsági ülés fogja tárgyalni. A be-terjesztett javaslatok szerint az egyes munkákra a következő kiadások irányoztattak elő:

Az Egyház-tér fejköbörkolatának javítása és új ciklopsköbörkolat lefektetésére ugyanott 15,000 korona.

Az Egymalom-utcától a Károly Ferenc József-utjáig terjedő utrészt agyagos salakkal való fedése 12,000 korona.

A Simonyi-uton a közvetlen részek makadámozása, szegélykövezés, a sinközök salakozása 50,500 korona.

A nagyerdei köruton az egyetem épületéig burkolás, a meglévő burkolat 10 méterre szélesítése, szegélykövezés, gyalogjárók salakozása, kyepezítés 94,000 korona.

Az aula előtti keresztut költségei 15,000 korona.

Az összes költségek az utburkolási és karbahelyezési munkákra 186,500 korondra rugnak. Az idő rövidségére tekintettel a tanács a munkálatok azonnal leendő megkezdését javasolja.

A koronázási törvények

— A képviselőház ülése —

A képviselőház ma ülést tartott, amelyen megkezdtek a koronázási törvények tárgyalását.

Szász Károly elnök 11 órakor nyitotta meg az ülést. Bejelentette, hogy ifj. Teleky József gróf lemondott mandátumáról, Muzslay Gyula és Dániel Gábor báró pedig összeférhetetlenségi bejelentést tettek maguk ellen.

A Ház a bejelentett eseteket az összeférhetetlenségi bizottsághoz utasította.

(A király koronázása)

Illés József dr. előadó ismertette ezután a koronázási javaslatokat, elsősorban a király megkoronázásának törvénybeiktatásáról.

Urmánczy Nándor: A magyar nemzet nagy várakozással tekint az új királyra. Előre-odaadta szívét a királynak és királynénak, a kik meggyőződhetnek a magyarság szeretetéről. Kifogásolja, hogy a király megérkezésekor és a koronázási templomba vonuláskor a Gotterhaltét játszották. A képviselőknek kötelessége megakadályozni, hogy árnyék ne essék a szeretetre. Fel kell világosítani a királyt, hogy a hadsereg kebelében a büszke magyarságot súlyos sérelmek érik. Sohasem volt pedig a magyarság érzékenyebb, mint most. Ha őszintén informálják a királyt, önként meg fogja adni a magyar nemzet jogait.

Apponyi Albert gróf reméli, hogy az új király uralkodása véget fog vetni sok zavaró jelenségnek. A koronázáson több bántó jelen-ség volt. Kérde: miért nem hívták meg a szövetséges uralkodókat? A bolgár király kijelentette, hogy ő is mint magyar főúr s nem mint bolgár király jelent meg.

Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter: Egyes zavaró momentumok voltak, amelyeket nem oszthattunk el. Ezek azonban elenyészően csekély jellegűek. A szövetséges uralkodóházakat nem hívták meg, aminek oka a világháború.

A Ház ezután a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

(A hitlevél és esküszöveg)

Illés József dr. ismerteti a hitlevél és a koronázási eskü szövegének becikkelyezéséről szóló javaslatot.

Rakovszky István kifogásolja, hogy a hitlevél átnyújtásánál a trón mellett egy idegen

HIREK

***

ur elcsélt és átadta a királynak azt a válaszszoveget, amelyet a király adott a magyar nemzetnek. *Egy ilyen idegen ur becsempészheti azt is, hogy Magyarország bekebelezetik Csehországba.* Kérde az igazságügyminisztert, mivel tudja igazolni az esetet.

Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter kijelenti, hogy egy-két zavaró incidens, véletlenség volt, de semmi jelentős közjogi tévedés nem történt.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalásnál Rakovszky István megismételte kérdését.

Balogh Jenő igazságügyminiszter kijelenti, hogy a koronázás megállapított formái szerint zajlott le s annak, amit Rakovszky említ, egyáltalán nincs közjogi jelentősége. Az átnyújtásnál a király belső udvartartásának méltóságai voltak jelen.

A Ház a javaslatot részleteiben is elfogadta.

(A koronázási ajándék)

Illés József dr. előadó ismerteti a koronázási ajándék felajánlásáról szóló javaslatot.

Lachne Hugó kifogásolja, hogy nem 20, hanem 10 koronás aranyakat adnak a királynak és királynénak. Javasolja, hogy 10 koronás aranyak helyett 50,000 darab 20 koronás aranyat adjanak.

Balogh Jenő igazságügyminiszter kijelenti, hogy a törvény nem állapítja meg az ajándék nagyságát s a koronázás méltóságának nem felel meg, hogy a képviselőház újabb javaslatot tárgyaljon a koronázási ajándékról.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

(I. Ferenc József emlékezete)

Illés József dr. előadó ismerteti I. Ferenc József emlékének megörökítéséről szóló javaslatot.

Polónyi Géza a néhai uralkodó és a nemzet között fölmerült ellentétéről beszélt és a chlopyi hadiparancsról. Követeli, hogy most már állítsák föl Kossuth Lajos szobrát és a Szabadság-szobrot.

Holló Lajos is a chlopyi hadiparancsról beszél. Mi — azt mondja — a reménységet a jövőtől várjuk, mert a hős magyar nemzet joggal várhat egy jobb, szebb jövőt. Ennek a hangoztatásával elfogadja a javaslatot.

Apponyi Albert gróf mélyszégyen meggyőződéssel járul hozzá a javaslatához és reméli, hogy az új király be fogja tölteni azt a munkát, amelyet az elhunyt megkezdett.

Balogh Jenő igazságügyminiszter helyesli Apponyi szavait s azokhoz mindenben csatlakozik.

A Ház a javaslatot általánosságban elfogadta. A részletes tárgyalásnál Károlyi Mihály gróf kifejti, hogy szeretné, ha egy Ferenc József-alapot létesítenének, amely a háború által okozott károk orvoslására szolgálna.

A Ház változatlanul fogadta el a javaslatot.

Az elnök napirendi javaslatot tesz, amely szerint legközelebb a vasuti, a hadiadó, a kivételes hatalom kiegészítéséről és a hősök emlékének megörökítéséről szóló javaslatokat tárgyalja a Ház.

Károlyi Mihály gróf kéri, hogy holnaptól kezdve ne tartsanak 8, hanem csak 5 órási üléseket, mert a 8 órai ülések nagyon kimerítik a képviselőket.

Az elnök: Miután erre vonatkozóan konkrét indítvány nem érkezett, a felhozott érveket nem fogadhatja el.

A Ház az elnök napirendi indítványát elfogadta, mire az ülés 2 órakor véget ért.

Ötórás ülések. Budapesti tudósítónk táviratozza: A Politikai Híradó jelenti: Az ellenzéki pártok indítványozni fogják, hogy a Ház a 8 órási üléseket szüntesse be. Az indítványt legközelebb, vagy már a holnapi ülésen előterjesztik.

SZERETETADOMÁNYOKAT KÉR

A Hadsegélyző Hivatal átvételi külföldi levele. Budapest, IV., Váci-utca 22.

— **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy Tüdős Endre dr. 1. helyőrségi kórházbeli tartalékos főorvosnak a legfelsőbb dicséret elismerés tudtul adassék. Tüdős Endre dr. aki Tüdős Kálmán dr. városi főorvos fia, ez már a harmadik kitüntetése.

— **Szabad Iskola.** Kedden, e hó 23-ikán, Milleker Rezső dr. egyetemi tanár tartja előadását Mezopotámiairól. Az előadó a háboru előtti német-angol versengéssel foglalkozik, mely a Bagdad-vasúttal kiélekedett. Németország ipara számára nyersanyagot akart biztosítani Mezopotámiában, petroleumot és gyapotot, Anglia gabonaráktárt keresett az indiai éhínség ellen; egyben összekötő kapocsnak szemelte ki Mezopotámiát, melyen at nagy fokföld—pekingi vonalával Ázsiát összeforraszthatta volna Afrikával. — Az előadás ingyenes és este 6 órakor kezdődik a Kereskedő Társulat tornacsarnokában (Ferenc József-ut 8., II. udvar, földszint).

— **Köszönet a városnak.** Jankovich Béla dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter ma leiratot küldött Debrecen város közönségéhez, amelyben köszönetet mond azért, hogy a siketnéma intézet részére az 1916—17. évre 6080 koronát szavazott meg.

— **A népkönyha egy heti forgalma.** Csűrös Ferenc dr. kultúr tanácsnoknak a mai tanácsülésen adott beszámolója szerint a népkönyhán a következő adagok szolgáltattak ki: 13-án 910, 14-én 910, 15-én 980, 16-án 960, 17-én 1050, 18-án 1070, 19-én 1100, 20-án 1140 és 21-én 1050 adag étel. A naponként való felügyeletet Sass Béláné urnó vezetése alatt a következő urinők végezték: Berger Mórné, Balogh Istvánné, Horvay Róbertné, Váray Sándorné, Kovaliczky Antalné, dr. Nagy Gáborné, P. Nagy Zoltánné, Nyiri Gézánné, Szele Györgyné, dr. Szabó Mihályné, Tarpay Béláné, Sz. Tóth Béláné.

Kiss István egy kosár babot és 10 koronát adott a népkönyhára javára, amelyért a bizottság köszönetet mond.

— **Az 1916. évi fa-kompetencia.** Mindazok, akik az 1916. évre szóló fakompetenciára szóló utalványukat kiváltották vagy kiváltják, már február hó 1-től megkezdhetik a fa elszállítását a nagyerdei raktárból.

— **A villamosvasut és a szénhiány.** A Debreceni Helyi Vasútnak, amelynek a villamosáram szolgáltatására nézve Debrecen városával szemben szerződése van, kocsiforgalmát az általános szénhiány és a villamosáram csökkenése következtében korlátoznia kellett, ami a társaságnak tetemes összegű veszteséget okozott. A vasúttársaság kérte is a városotól, hogy javítson a helyzeten, mert különben kártérítéssel lesz kénytelen ellene fordulni. A tanács, de főként a világitási vállalat s annak igazgatója, Debreczeni Jenő több ízben, sőt néha naponként ismétlődő sürgetéssel kérések is a kormányt, hogy a szénállítást nehézségein segítsen, de pozitív eredményt elérni nem lehetett eddig. Most azonban kilátás van arra, hogy a helyzet rövidesen javulni fog s akkor az áramfogyasztási igények egy villamosvasut, mint más fogyasztó irányában is kielégíthetők lesznek, legalább is a mainál jobb mértékben. Csók Sámuel főjegyző erre vonatkozó bejelentéseit a tanács tudomásul vette.

— **Haranghy György drágaságait elárverezik.** E hó 29-én, a jövő hétfőn délután 3 órakor kezdődik meg Haranghy György ingóságainak árverése, mely a Péterfia-utca 72. sz. házban s folytatólag a Poroszlay-ut 22. számú nyaralóban előreláthatólag napokat fog igénybe venni. A foglalási jegyzőkönyv szerint több mint 1400 tétel alatt érdekesnél érdekesebb műtárgyak, régiségek, fényképező készülékek, képek, szőnyegek, ritkaságok, butorok, antik tárgyak, fegyverek, stb., stb. kerülnek eladás alá. Az árverés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Egy sorsitódózt család segítése.** A Katona-Otthon mozgalmat indított egy kétségbeesett helyzetben levő család érdekében, melynek kenyérkeresője a harctéren van. — A Katona-Otthon ismételt kérelemmel fordul a jászivői debreceni közönséghez a család érdekében.

— **Ártalmasak a horganyzott hadledények.** Márk Endre udvari tanácsos polgármester ma a következő hirdetményt adta ki: A hadicélokra beszolgáltatott háztartásbeli rézedények és rézüstök horganyzott (cinkezett) vas-edényekkel cseréltettek ki. *Az ilyen edényekről savak és savanyu ételek olyan mennyiségű cinket képesek ennek oldható sói alakjában feloldani,* amelyek, jóllehet ezen vegyületek nem tartoznak a hevesen ható mérgek közé — *az emberi egészségre mégsem tekinthetők közömböseknek, sőt bizonyos körülmények között komoly megbetegedésekre is adhatnak alkalmat.* Tekintettel arra, hogy főzödények készítésére alkalmasabb fémek most nem állnak rendelkezésre: a szóbanforgó egészségügyi ártalom elhárítása érdekében figyelmeztetem a város közönségét, hogy horganyzott (cinkezett) edényekben *savanyu ételeket (pl. savanyu káposztát, paradicsomot, gyümölcs befőttet, gyümölcsleves, lekvárt, stb.) főzni, melegíteni vagy eltartani mérgezés veszélye miatt nem tanácsos.* A magától is könnyen megsavanyodó tej szintén horganyt oldhat fel a horganyzott edényekről. Ahol csak lehetséges, kifogástalan (ólmot le nem adó) zománcos ellátott cserép vagy vasedényeket kell tehát a szóbanforgó háztartási célokra használni.

— **Halálozás.** Részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk, hogy felejtethetetlen jó fiam, szeretett testvérünk, sógorunk, keresztfiam és jó rokonunk: Nagy Gyula cs. és kir. 39. gyalogezredbeli káplár, a kis ezüst vitézségi érem tulajdonosa, ifjú életének 28. évében, 17 havi harctéri küzdelem után, f. hó 22-én hősi halált halt. Idvezült halottunk földi részeit folyó évi január hó 24-én, szerdán délután 2 órakor fogjuk Teleki-utca 7. számú házunktól a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. — Kesergő édesapja: polgár Nagy Lajos. Testvérei: László (harctéren), Sándor, Juliska, özv. Ungváry Dánielné, István (harctéren) neje és gyermekével. Sógornője: özv. Nagy Lajosné Keresztessi Ilonka. Keresztmamája: özv. Szilágyi Gusztávné Nagy Róza. Unokaöccsei: Ungváry Danika, Sanyika, Józsika és Nagy Jenőke. — A temetést a Dankó temetkezési intézet (Kossuth-u. 4.) rendezi.

— **Ifjúsági ünnepély.** A debreceni református főgimnázium önképző köre e hó 27-én délután 5 órakor az intézet tornacsarnokában jótékonycélu estélyt rendez, melynek tiszta jövedelmét „Diákfalva” javára küldik.

— **A harctéri szabadságolások.** Általában a harctéren — mint a Küllüg-Hadügy írja — csak kétféle: tizenöt napos és huszonnyolc napos szabadságolások vannak, amelyekbe az oda- és visszautazásra szükséges időt a szabadság rovására nem számítják be. Tizenöt napos szabadságot kérhet minden harcos tiszt vagy katona minden hathónapi frontszolgálat után. Huszonnyolc napos szabadságot kérhet minden harcos tiszt, aki tizenkét hónapja van a fronton s a hat hónap után neki kijáró szabadságot nem vette ki. Ezek a szabadságolás feltételei, ha az alárendelt maga kéri a szabadságolást. Ha azonban az engedélyezésre hivatott parancsnok az általános harc helyzetével és a tiszt létszám-viszonyokkal összeegyeztethetőnek tartja, hogy megfelelő üdülés végett már rövidebb szolgálat után is szabadságoltassanak tisztjei, úgy a tizenöt napos szabadságot már négy hónapi, a huszonnyolc napos szabadságot már nyolc hónapi frontszolgálat után engedélyezheti tisztjeinek. A harctéren szabadságot engedélyezhet: az alantos század-tiszteknek a dandárparancsnok, a századparancsnokoknak a hadosztály-, az osztály- és ezredparancsnokoknak a hadtest-, a magasabb parancsnokoknak a hadseregparancsnokság.

— **Visszaélés a kenyérgyeggel.** Sz. J. debreceni lakos hadbavomult fia után is kivette a kenyér-, illetve lisztjegyeket s az ezek után két személyre illetékes liszt- és kenyéradagokat megvásárolta. A rendőrség ezért 20 korona fő- és 10 korona mellékintézetesre ítélte. Felebbezés folytán az ügy a tanács elé került, amely az ítéletet mai ülésében helybenhagyta.

— **Rézgálic a szőlősgazdáknak.** A városi tanács Gruner Lipót tanácsnok előterjesztésére elhatározta, hogy a szőlősgazdák számára szőlőpermetezésre 600 métermáza rézgálicot kér a földművelésügyi minisztertől.

— **Letartóztatott sörcempészek.** Bécsből jelentik: A bécsi Depositen Bank sörosztályának vezetőjét, dr. Freund Richárdot és apó-sát, Rudel Heisiget letartóztatták, mert sört csempészték Magyarországra, a maximális áron felül.

— **A városi fakitermelés.** A városi tanács az erdőmester kérésére a fakitermelési költsé-gekre 100,000 korona hitelt szavazott meg.

— **A hajszos nő.** A debreceni rendőrség-hez a kassai hadbírósgától megkeresés érke-zett, amely szerint keresik Farkas Teréz állí-tólag debreceni származású cigányt. A had-bírósg a megkeresésében a személyleírás kö-zött közli, hogy a cigány nő különös ismertető jele, hogy hajszos van.

— **Tolvaj orosz hadifogoly.** Püspökla-dányi tudósítónk jelenti: Kohn Jakab följelen-tette Prokopenko Vasziliev nevű orosz hadifog-lyot, hogy tőle 730 koronát ellopott és meg-szökött. Kohn Jakab Prokopenkonak a pénzt át-adva, azzal bizta meg, hogy a vasuton érke-zett árúját váltsa ki és szállítsa haza. Az orosz a rábizott kocsit és lovat az állomáson vissza-hagyva, megszökött. A rendőrség most körözi Prokopenkot, aki 30 éves, magas, barna, da-dogva beszélő ember; tábori száma 1309., el-távozásakor bőrös télikabát volt rajta. Kohn Jakab 100 korona jutalmat tűzött ki annak, aki nyomára vezet a fogolynak vagy -t elfogja.

— **Régi árban kaphatók** halesont nélküli fűzők, egyenestartók, haskötők nagy választékban Goldstein Karolina fűzőkülönlegességek műtermében, Miklós-u. 5. Tisztítások és javít-ások gyorsan készülnek.

— **Lucaciu László és Goga Oktavián tisz-telője.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Letka község vasúti állomásának várótermében a múlt év január havában érdekes szónoklat hangzott el. Lázár Miklós porkercesdi földbir-tokos volt a szónok, aki Bálint Gábor erdész, Kerekes János állomáselőjáró, Vastag György őrmester jelenlétében az alábbi, magyaryülö-lettől izzó beszédet mondta: „Erdélyben a ma-gyarok a románokat igazságtalanul elnyomják, nyelvüktől, iskolájuktól és vallásuktól meg-fiosztják.” Helyeselte, hogy Lucaciu László és Goga Oktavián Romániába kiszöktek és oda-nyilatkozott, hogy első lenne azok között, akik követelnék, hogy Erdélyben román alisuáni hivatal és román közigazgatás állítsassék fel, mert Erdély kezdettől fogva a románoké volt. A magyarok itt csak jövevények és az Erdély-ben lakó három millió románnak mégis paran-csolni akarnak és arra akarják kényszeríteni, hogy anyanyelvüket elfeledjék, pedig a magya-roknak kellene románul tanulni, mert itt mün-dig a románok voltak az urak. — Az ügyész-ség a beszéd miatt izgatás büntette címén vád alá helyezte Lázár Miklóst. A törvényszék a megtartott tárgyalás után, bár tényként meg-állapította, hogy vádlott az inkriminált kifeje-zéseket használta, a vád alól felmentette, mert a beszélgetésnél jelenlevő személyek száma az izgatás elkövetéséhez szükséges nyilvánosság fogalmát nem merítette ki. A törvényszék fel-mentő ítéletét az ítéletábla ugyanilyen okból helybenhagyta.

— **Kiadó lakás** február hó 1-re, 3 szobás modern mellékhelyiségekkel a Ferenc József-uton. Bővebb felvilágosítást nyújt Frank Sán-dor nőidivat-cég. Telefon 12-56.

Színház és művészet

MŰSOR:

KEDD: *Elnémult harangok*, színjáték.
SZERDA: *Három a kislány*.
CSÜTÖRTÖK: *Kárpáthy Zoltán*.

Az ismeretlen tartomány. (Ne kívánd a más feleségét.) A leghatalmasabb dzsungel-dráma öt fejezetben. Ennek a történetnek a mi-liője grandiozus; előbb a világváros, azután az ismeretlen sziget, fenevadak az őserdőben és végül a zátonyra jutott oceánjáró hajó bor-zalmái. Ezt a nagyszabású filmet, holnap, szer-dán mutatja be az *Uránia*.

Rasputin megöletésének titka

*

Az orosz udvartartás egy volt hivatal-noka, aki röviddel a háboru kitörése után el-hagyta Oroszországot és most Stockholmban él, a berlini *Germania*-nak érdekes részleteket irt *Rasputin* meggyilkolásának okáról. A ber-lini lap bizalmi embere, aki személyesen is-merte a meggyilkolt szerzetest és többször be-szélte vele, ezt mondja:

Rasputin meggyilkolása ismét riktó fényt vet az orosz udvari állapotokra. Rasputin meg-gyilkolásának módjából nagy valószínűséggel következtethető, hogy itt az *Okrana* tettéről van szó, a cár ama „harmadik” irodjánának amaz intézménynek tettéről, amely a minden oroszok cárijának nevében cselekszik, de a cse-lekedetekről gyakran nincs a cárnak tudomása, sőt ezek olykor épen a cár ellen irányulnak. Amelyik párt legerősebb az országban, mindig az rendelkezik az Okranával.

Ezidőszerint a tulzó pánszlávok, a *Nikolaj Nikolajevics-párt*, Nagy-Oroszország hívei uralkodnak. Ezek semmitől sem riadnak visz-sza, hogy céljukat elérjék. Rasputin mindig nagy akadály volt az útjukban. Külföldön sok, szinte nevetséges dolgokat beszéltek Rasputin jelentőségéről. Egyszer azt mondták, hogy ő unszolt a háborura, máskor azt lehetett ol-vasni, hogy Németország teljes megsemmisíté-sére izgat, majd azt beszélték, hogy az angol-ok zsoldjában áll. Mindebből egy szó sem igaz. Rasputin nem unszolt a háborura, sőt inkább ő volt az, aki a legutolsó pillanatban meg-akarta akadályozni, hogy a mozgósítási pa-rancsot a cár adárja. Ez majdnem sikerült is neki, a cár habozott és Rasputin, meg néhány beavatott ember már azt hitte, hogy elhárítot-ták a végzetet, mikor *Nikolaj Nikolajevics va-lósággal kiesikarta a cártól a mozgósítási pa-rancsot*. — Palotaforradalom emlegetésével is meg akarták félemlíteni a cárt. Beavatott kö-rökben meg voltak győződve, hogy a cárt, ha nem engedett volna, a nagyherceg Sándor szerb király sorsára juttatta volna. A péter-vári meg moszkvai helyőrség tisztjei teljesen a nagyherceg pártján voltak, aki tehát ezuttal győzedelmeskedett.

Miután az ellenség rohama tönkreverte Nikolaj Nikolajevics seregeit és a Visztula-menti várak elestek, a békebarátok érinkezést kerestek Rasputinnal, akinek közvetítésével egy időre megnyerték a cár hajlandóságát a béke számára. Rasputin nem mint nyugateuró-pai, hanem mint tősgyökeres orosz ember volt a béke híve. Félt az orosz győzelemtől, mert a szabadelvűség győzelmét várta tőle és ezzel együtt a cárságnak, az orosz egyházi cárság-nak pusztulását. Neki fontosabb volt a harc az orosz szabadelvűség, mint Németország ellen. Gyűlölte Angolországot és nem szerette Fran-ciaországot. Az ez állammal kötött szövetség-ben a kezdődő fölözslás jelét látta. Az angol és a francia diplomaták hasztalan iparkodtak Rasputint minden alkalommal meggyanusítani. Már azt is mondták, hogy Rasputint az ellen-ség fizeti, de a cár szilárdan tartotta a különös szerzetest. A tulzó háborus izgatók tették el láb alól Rasputint, az okrana ismét elvégzett egy munkát, *szabad lett az út a cárhoz!*

Ajánlunk jó minőségű
cognacot
7 deois üvegekben 8 40 koronájával.
Polacsek Fülöp és Fia
Nyírbátor.

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szög natvas fillér. Minden további szó 6 fillér. A délután négy óra után feladott hirdetések díja szavanként nyolc fillér.

Intel ígész
hadmentes VI. középí-skolát végzett fiatalember, ki könyvelésben, magyar német levelezésben és irodai teendőkbén jártas, megfelelő állást keres. Szíves megkeresések ké-retnek „M megbízható” jel-ige alá a kiadóba.

Kész munkás
és varróleányok felvé-tnek. Goldstein Karo-lina, Miklós-u. 5.

Eladó
Hajduböszörmény hatá-rában a tiszapolgári ut-szálen 240 magyar hold réti birtok fekete föld, gazdasági épületekkel el-látva. Debreceni Gazdák Bankja r. t. Kossuth-utca 17.

Zálogeszközök,
törött aranyat, ezüstöt, briliáns ékszert veszek és olcsón eladok. Krámer, Arany Bika-bérház 2.

Manikűr
vibrációs szépségápolás, ondulolás, hajfestés, haj-pótlékok a legmodernebb kivitelben. Krámer Józsefné hölgyfodrász, József kir. horeg-utca 8. sz., a Katona Otthon mellett.

Ócska ólmit
bármily kis vagy nagy mennyiségben veszünk kiadóhivat.

Aranyat, ezüstöt, briliántokat, bármiről szűz zalogleveleket (zálogeszközök) és egyéb tárgyakat a legmagya-sabb árban veszek. Meghívásra házakhoz is elmegyek. Steiner Mihály, Csokonai-u. 22.

Eladó kedvező fizetési feltételek mellett:

Varga-kert, Keleti-sor 7. szám alatt lévő 1 hold föld körülkerített bel-telek,

Sámsoni-uton a sorompó-nál lévő új ház, — bolt, kocsma és lakáshelyi-ségekkel,

Geréby-telep, Kondor-u. 3. sz. alatt lévő három szobából álló kis ház, külön álló nyárikony-hával, istálló, és barom-fiólakkal, valamint két hold szőlő körülkerítve,

Halasi-telep, Márton Kál-mán-utca 62. sz. alatt fekvő két szobás kis ház, mely két utcára nyílik,

Ujkeriben, az Andrássy-ut 40. szám alatt fekvő 1 hold szőlő, egy szobából álló házsal,

Tégláskertben két da-rabban egy-egy hold területű szántóföld,

Kossuth-kertben 8 ka-tasztrális hold szőlő.

Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankjában, Kossuth-utca 17.

Somossy László cég
Hajdúvármegye szállítója
Női és férfi fehérneműek, Zsebkendők, Harisnyák, Gallérok, Kézeltők, Esőernyők, Nyakkendők
NAGY RAKTÁRA

Ócska kötött és horgolt árúért harisnya és kapucért, szétszakadtért is, gya-pjából különként K 7.—tól K 12.—ig, pamutból K 1-20. — új gya-pjufonal és ennek maradékaért különként K 16.— új pamufonal és ennek maradékaért K 6.—tól K 10.—ig fizet a **Wazschinestickerel**
Glücksman Vilmos,
Wien, XV., Stutterheimstrasse 4.
Minden küldeményt azonnal és pontosan le-számol, nagyobb tételeket személyesen is á ve-z.

Pezsgődugót
használt, azonban nem töröttet, vesz bármily mennyiségben, előzetes tuda-kozódás nélkül, utánvétellel, darabját 25 fillérért, használt, de jó állapotban levő palackdugó kilóját 4 koronáért, új palackdugó kilóját 15 koronáért.
ROBICSEK ADOLF
parafadugógyár
Budapest, Nefelejts-utca 15.